

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

RESNICO OD BOJA DO ZMAGE! PRAVICO! SLOVENSKOST

Issued
threetimes a week
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODPORNE DRUŽBE SV. MOHORIA V CHICAGO.
ŠTEV. (No.) 146. CHICAGO, ILL., TOREK, 11. DECEMBRA — TUESDAY, DECEMBER, 11, 1923. LETO (VOL.) IX.

Meščanska vojska v Mehiki.

REVOLUCIONARJI ZAHTEVAJO, DA OREGON ODSTOPI. — VLADNE ČETE PORAZILE UPORNIKE V PRVIH SPOPADIH. — SEDANJI UPOR ZNA RAZDVOJITI NANOVO ZEDINJENE DRŽAVE IN MEHIKO.

Vera Cruz, Mehika. — V Mehiki, ki je domovina vednih uporov in domačih prepričanih zopet zavrelo, in zopet teče bratska kri v potokih. Revoluciji je dala povod agitacija, ki jo širijo nekateri za Adolfa de la Huerta kot predsedniškega kandidata. Isti agitatorji, ki delajo za njega reklamo so baje ščuvali na upor.

Revolucija kot poročajo zadnja poročila se je razširila v deset držav, v katerih se vrše krvave praske med vladnimi četami in uporniki. Več rednih vojakov, ki so bili dosedaj v vladni službi je prestopilo na stran upornikov. Voditelji revolucije so poslali svoj ultimatum vladi, s katerim zahtevajo odločno, da naj sedanji prezident Obregon odstopi. Vlada pa se je odločila boriti proti upornikom z vso silo, ki jo ima na razpolago. V prvih spopadih pri Jalapi blizu Vera Cruz so bile vladne čete uspešne in so pognale upornike v beg. Pri Maltrati se vrše neprestano spopadi med vladnimi četami in uporniki. Železniška proga med Vera Cruzom in Mexico City je baje razdejana.

Prezident Obregon je bil kritično bolan v Calaya in zadnje dni je nekoliko okreval. Poročilo pravi, da je nanagloma odšel v Mexico City kjer je v soboto prevzel vrhovno poveljstvo nad redno armado. Govori se, da kakor hitro nemiri ne pojenjajo, da bo suspendiral vso civilno oblast v deželi in bo proglašil nad deželo vojno stanje, kot prezident, ki ima v takem kritičnem slučaju polno moč.

V Washingtonu so radi novih zapletljivih v Mehiki zopet razočarani. Ravno se je prišlo do nekega kompromisa med obema vladama in kot sedaj vse kaže bodo novi konflikti neizogibni. Ako pride na krmilo kaka nova vlada je gotovo, da bo uradno priznanje zopet za delj časa preloženo.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

9 ubitih in 39 ranjenih. — Na vlaklu je bilo 30 chicazanov.

Forsythe, N. Y. — Strašna železniška nesreča se je dogodila v nedeljo ponoči, ko je brzovlak Twentieth Century skočil s proge in zadel vozeč s polno paro v drugi vlak. Zadnje vozove, kamor je zadel lokomotiva so do cela razbiti. Devet potnikov je bilo na mestu ubitih in 39 pravi poročilo je ranjenih, izmed katerih jih bo gotovo več podleglo smrti. Na vlaklu, v katerega je zadel brzovlak so ljudje spali v spalnih vozovih. Silna panika je nastala za trenutek. Rešilni oddelki so prihitali iz vseh bližnjih krajev na pomoč.

Indianapolis, Ind. — John L. Lewis prezident premogarske unije je razposlal poziv vsem lokalom, da se vrši 24. januarja 1924. redna dvoletna konvencija cele unije.

Philadelphia, Pa. — Poljski general Haller, ki se mudi na obisku v tem mestu je prejel od nepoznane stranke grozilno pismo. Ameriška legija je nato poskrbela 15 detektivov, ki stražijo generala.

DR. MARX DOBIL DIKTATORSKO MOČ OD PARLAMENTA.

Kabinet bo v stanu začeti s preurejanjem ekonomskega sistema. Nemci prenehajo s pasivno rezistenco.

Berlin. — Kar ni mogel noben prej, nemški kancelar je zdaj dosegel, to je dosegel sedanji nemški državni kancelar Dr. Viljem Marx vodja nemške klerikalne stranke. Zbornica je zročila s 313 glasovi proti 18 popolno diktatorsko moč, t. j. da bo smel kabinet z kancelarjem na čelu napraviti v vsakem slučaju bodisi kritičnem ali nekritičnem potrebne korake, ki jih bo smatral v korist države.

Prva stvar, ki jo bo Marx rešil pravi poročilo bo reformacija davkov. Plaćevanje davkov se bo uredilo na taki podlagi da bodo plačevali enakomerno vsi davkoplačevalci po vrednosti imetja in njihovih dohodkov. Tisti, ki prejemajo bogate dohotke bodo velike davke plačevali, drugi, ki niso toliko srečni kot prvi bodo v tem oziru manj prizadeti.

Druga stvar je preuredba valute. Uvedla se bo takoj nova valuta, ki se ji bo dalo zlato podlaglo. Kot rezerva v zlatu bo služilo tujezemsko posojilo in pa prejeti davki, ki se jih bo prejemale tudi v ta namen.

Dalje bo nova vlada gledala, da se poveča obrat industrije in da se da na ta način brezposelnim vsakdanji potrebni kruh. Vlada pomoč brezposelnim v Ruhru in drugod se bo znižala, ker državna blagajna ne more odgovarjati tem zahtevam.

Vladnih uradnikov in uslužbencev se bo odpuščilo do 25 odstotkov, kar bo vladi silno veliko prihranilo pri izdatkih.

Z Francoskimi okupacijskimi oblastmi se bo sklenilo pogodbo, na katero sti že deloma obe strani pristaje, da se domačini vrnejo nazaj, in da se da od strani okupacijskih oblasti svoboda nemškimi industrijalcem za obratovanje njih industrij. S tem bo pasivni odpor od strani Nemcev pojenjal.

ITALIJA SE PRIPRAVLJA ZA VOJSKO.

Rim. — Italija vlada je izdelala za prihodnje leto veliki proračun. Posebno pozornost obravnava zrakoplovstvu. S prihodnjim letom bo imela Italija 4500 letal, pravi poročilo.

BALDWIN BO PORAZEN.

London. — Kot izgleda na političnem obzorju v Angliji bo sedanji ministrski predsednik najbrže poražen pri prihodnjih volitvah. Kdo bo njegov naslednik se še ne ve.

ZDRAVNIŠKA STATISTIKA V ANGLIJI.

London. — Angleški zdravniki so v svoji statistiki, ki so jo podali v svojem letnem poročilu izjavili, da je bilo tekom leta 1923, najmanj bolniških slučajev, izzza mnogo let.

AMERIŠKE VESTI.

Washington. — Zakladničar Mellon poroča v svojem letnem poročilu, da se je javni dolg znižal. Vsled tega priporoča znižanje davkov. Obenem prerokuje v svojem poročilu, da vidi v letu 1924. prosperitetno leto za Ameriški narod in deželo.

Washington. — Republikanci formirajo sedaj novo politično platformo v soglasju z Coolidgejevimi načrti, ki jih je obrazložil v svojem govoru pred kongresom. Starini bodo v veliki večini delovali za nominacijo prezidenta Coolidge, kot strankinega kandidata.

Dayton, O. — Poročnik John MacReady vojaški letalec je skušal napraviti v soboto rekord v višini. Dvignil se je 37.000 čevljev visoko, nakar se mu je nekaj pokvaril stroj in moral je sest. V kratkem bo naredil nov poizkus, v katerem pravi da bo dosegel višino 50 tisoč čevljev.

Indianapolis, Ind. — Znani tukajšnji advokat C. W. Moores ki je vodil tožbo proti guvernerju McCrayu, je preminul po kratki bolezni. Moores je vodil tožbo proti guvernerju jako vspešno in mu je dokazal v osmih slučajih gotove obdolžitve.

Keokuk, Ia. — Tukajšno znano Grand gledališče je vpeteljeno od požara, ki je izbruhnil v petek ponoči. Stavba je pogorela do tal. Škoda se ceni okoli \$130.000.

Oklahoma City, Okla. — Antiklanska predloga, ki jo je spravil v senat guverner Trapp, je bila sprejeta v obeh zbornicah in je s tem postala postavna. Klani ne bodo smeli več nositi mask v državi Oklahoma.

Pozor! — Cenjeni čitatelj (ca), ali si že prečital oglas, v katerem ponuja list Edinost lepe nagrade. Prečitaj ga in potem na delo! Postani agitator za svoj katoliški delavski list! Pošlji mu vsaj enega novega naročnika če ne več za dar za božične praznike!

Des Moines, Ia. — Tukajšnji Alfred G. Lozier je v soboto vložil tožbo za \$1000.00, katere zahteva od tukajšnjega policijskega načelnika, ker je Lozierja po nedolžnem aretirjal za kršitev prohibicije.

Woodstock, Ill. — Znani Fremont Hoy nekdanji bankir v okraju McHenry, je bil od porote spoznan krivim minul teden radi neke poverebe pri gotovi zapuščini. Bil je oskrbnik nekega zapuščene posestva, katerega je pa na nekak sebični način izkoriščal.

New York. — Desetletna Doroteja Dresser je ponesreči pogoltnila šivanko, ki si ji je v dušniku zapičila. Ker je deklica čutila bolečine je šla h zdravnikom, ki so jo preiskali z eksrejšarki. Slika kaže, da se šivanka stalno približuje dekličinemu srcu, kadar se njeno telo giblje. Zdravniki se pripravljajo, da izvrše na deklici operacijo, da bodo dobili na ta način iz nje šivanko.

Milwaukee, Wis. — Herman W. Falk predsednik znane Falks korporacije je daroval za nemške revože 25 tisoč dolarjev. Falk je rodom Nемец in je na glasu kot prvi veljak med tukajšnjimi Nemci.

Portland, Ore. — Strašni viharji so divjali v noči med petkom in soboto. Brzovjavne in telefonske zveze so ob obrežnih pokrajinah ob Pacifiku do malega vse razdejane. Tudi več obrežnih ladij je poškodovanih.

RULERS OF SPAIN

This photograph, just received from Madrid, shows King Alfonso XIII (left) and General Primo Rivera, the new dictator of Spain.

ŠPANSKA VLADARJA. Slika kaže na levi španskega kralja Alfonza in poleg njega generala Primo Rivera sedanjega novega vojaškega diktatorja na Španskem.

PERSHING PRIPOROČA POVEČANJE ARMADE.

Obramba domovine je najvažnejše vprašanje vsake dežele, pravi Pershing. — Priporoča stalno armado.

Washington. — General Pershing vrhovni poveljnik ameriške armade je v svojem poročilu pred kongresom priporočal, da se naj dvigne stalno redno armado na 150 tisoč mož s 13 tisoč častnikov.

To svoje priporočilo utemeljuje, da Zedinjene države rastejo dan za dnem in s tem rastejo interesi domovine, katere je pa treba čuvati. Da je pa to mogoče, je treba imeti armado, kateri je poverjena ta naloga.

Imamo milico po različnih državah, a nato se ne moremo veliko zanesti vsaj toliko ne kot na redno armado, ki se jo naj drži zvežbano v modernem vojaškem duhu. Zato priporočam, da se im pripravljeno stalno redno armado, kateri naj bi pomagala narodna garda, tako da za slučaj potrebe je vedno pripravljeno v redni armadi in v narodnih gardah posameznih držav okoli 250 tisoč.

Obenem je Pershing prosil za zadostni proračun, za vzdrževanje letnih manevrov, kjer se naj uri vojaštvo modernega bojevanja.

SLOVENEK OPROŠČEN IN SPOZNAN NEKRIVIM.

Rojak Jožef Blažič iz Meadow Lands, Pa. nam piše, da se je sodniško dokazalo, da je bilo osumljenje na njegovo osebo radi umora rojaka Paul Bizjaka napačno, in da on ni nič kriv.

Istotako piše nam naš poročevalec od tam, da je priznal črnak (gotovo misli črnc), da je on ustrelil rojaka Bizjaka. Naš poročevalec je tedaj svoje poročilo povzel po tamkajšnjem lokalnem angleškem listu, ki je o tej aferi poročal. Ime lista je: "The Daily Notes" z dne 4. sept. 1923.

Nas veseli, da se je resnica dokazala in da je naš rojak ne kriv, kakor je to oblast sumila, in kakor je poročalo o tem časopisje med temi tudi naš list v štev. 108 in 110. Kajti nič gršega bi ne bilo za slovensko ime, ako bi bilo to resnično.

Glas iz Dolenjske.

LIBERALNI NOVOMEŠKI ODBORNIKI VODIJO SLABO POLITIKO. — DR. GREGORIČ KANDIDAT ZA ŽUPANA. — UBOJ V BRŠLJINU PRI NOVEM MESTU. (Izvirno poročilo).

Poročali ste že, da se je Kandida priklopila, Novemu mestu. Vsled tega je bil mestni občinski odbor razpuščen in volitve zanj so razpisane na 23. decembra. Če kedaj, gotovo so važne te volitve, ko pristopi v občino ena tretjina novih prebivalcev in se ima urediti mestno gospodarstvo tudi z ozirom na nove občane. Zato so se od avgusta sem vršili razgovori uplvinih mož različnih strank. Kandidjski vladar in dvorni svetnik Šuklje je najprej sklical gori imenovane v posvet, da se osnuje neka "meščansko-gospodarska stranka brez političnega ozadja. A to ni vleklo, ker so nekateri povdarjali, da vselej, kadar so liberalci v škripcih, pridejo z "gospodarsko" strujo na plan, ker smo skušali že pri občinskih volitvah pred vojsko, ko so se liberalci bali za svojo trdnjavo — in po vojski bi jo bili tudi izgubili, da ni par uradnikov snedla svoje besede — in zopet pripomoglo g. Rosmann-u do županskega stolca.

In zdaj nastopijo stranke zopet samostojno. Prva se je izjavila SLS., ki neomajno stopa proti svojemu na starem socialnem programu; voljna je podpirati vse gospodarske zahteve, ki so občini v korist, naj si bo na krmilu katerakoli stranka.

To je že dozdaj pokazala. Ko so namreč liberalci še v zadnji seji v naglici prodali mestno parcelo vrtic nove gimnazije za "Sokolski Dom," je njen somišljenik odbornik Mejak protestiral na sklep, ker je bil v škodo občine radi prenizke cene 75.000 dinarjev. Tak protest je poslal on in vodstvo SLS. po dr. Česniku na pokrajinsko upravo v Ljubljano, ki je ukazala ceniti tisto parcelo in hišo in se prepričala, da je vredna nad en milijon kron. Te dni je dospel odlok iz Ljubljane, ki razveljavlja prodajo — in tako osvetljuje strankarsko postopanje starega

občinskega odbora. Meščani bi morali vendar spregledati.

A skušnija uči, da se le dajo preradi speljavati na led in preradi nasedajo zapeljivim besedam sladkih agitatorjev. In teh imajo liberalne stranke zmirom več nego ljudska stranka. Poleg te nastopijo demokrati, to so stari liberalci, in samostojneži, to je v mestu oddelek obrtnikov, ki jih je pri zadnjih skupščinskih volitvah organiziral zobotehnik Ogrič in je važno vlogo igral pri tem dispozicijski zaklad. Sam minister n. r. Pucelj je moral pri tem posredovati, da je demokrat priklonil samostojneže, ki bodo na skupni listi. — Narodni socialci se ne uklonijo demokratu, ker te kapitaliste in teroriste dobro poznajo. Nastopijo s svojo listo. — Najnovejša stranka pa je radikalna, katero bi rad povzdignil sedanji gerent Dr. Gregorič, kandidat za županski stolec. Ali bo med občani vjel veliko "Velesrbov," ko so se dozdaj ponašali s slovenskim narodnjaštvom, bo pokazala prihodnost. Tako nastopijo štiri liste. Kandidani imajo zdaj priliko izbrati si tisto stranko, ki bo zastopala njihove koristi. Za razvojni mestica je pa primeren le njihov okraj. Tu sta dva važna zavoda: javna bolnica čč. Usmiljenih bratov in državna kmetijska šola na Grmu.

Ta kmetijska šola je svoj letnik končala 31. oktobra z dobrim vspehom. Letošnji tečaj je dovršilo 12 učencev in 6 vajencev. Pohvalno diplomu je prejel učitelj Martin Jerele iz Osrčja pri Šmarjeti na Dolenjskem. — Dne 5. novembra se je začelo novo šolsko leto 1923—24. z 52 učenci. Vsi učenci so Slovenci in sicer 14 Dolenjcev, 13 Gorenjcev, 5 Notranjcev, 9 Štajercev, 9 Primorcev iz italijanskega ozemlja in 2 Korošca. Upati je, da bodo gojenci potem kot gospodarji lastnih zemljišč pospešavali gospodarsko postopanje starega

(Dalje na 3. strani).

Denarne pošiljatve

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene točno in brez vsakega odbitka. Prejemnik dobi denar na svoj dom ali na svojo domačo pošto. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

SKUPNO S POŠTINNO:

500 — Din.	\$ 6.45	100 — Lir.	\$ 5.10
1000 — Din.	\$ 12.55	200 — Lir.	\$ 9.85
2500 — Din.	\$ 31.25	500 — Lir.	\$ 23.75
5000 — Din.	\$ 62.00	1000 — Lir.	\$ 46.25
10.000 — Din.	\$ 123.00		

Pri pošiljtvah nad Din. 10.000 in nad 2000 lir se po možnosti dovoljuje še poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejememo denar.

Pri brzovajnih pošiljtvah pridejo k navedenim cenam še stroški za brzovaj.

Dolarje pošiljamo mi tudi v Jugoslavijo in sicer po pošti kakor tudi brzovajno.

Za potovanje v stari kraj, kakor tudi od tam sem, Vam vse potrebno oskrbi najbolje naša banka.

Vse pošiljatve naslovite na:

SLOVENSKO BANKO

Zakrajšek & Česark

70 — 9th Avenue,

New York, City.

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1649 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo

Advertising rates on application.

AROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year..	\$3.50
"	Chicago, Canada and Europe for half year..	\$1.75

Dopisi za torkovo številko morajo biti v uredništvu najkasneje do 12. ure dopoldne v soboto, za četrkovo številko do 12. ure ure dopoldne v torek in za sobotno številko do 12. ure v četrtek dopoldne.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Mi prihajamo, a njih je strah.

Naši socialisti na Lawndale mislijo, da so bogve kako praktični ljudje. To seveda zato, ker jih ni prav nič več sram zavijati resnico. Navadili so se tega posla, kakor koza na sol.

Rdečkarji pri Prokleti so pokazali prvič v javnosti, kako velik strah imajo pred tistimi faktorji, ki vodijo boj za resnico in pravico. Obtoženec vedno tedaj spreminja "barbo" na obrazu, kadar začuje resnično pričlo proti sebi pričati. Tako jo je tudi Prokleta spremenila. Zakaj, bi vedela povedati najbolj vest Lawndalskih škribantov.

Predbacivati hočejo v svojem hinavsko zavitem članku, da smo prijatelji duševne teme, sovražniki napredka v človeški družbi in zakrinkani nasprotniki delavstva.

Tako pravi torej Prokleta. Da se je pa Prokleta pri teh besedah tako debelo zlagala, kakor je široka in dolga in še malo več, hočemo dokazati.

Ali vi imenujete katoliške Slovence zato prijatelje duševne teme, ker zidajo po svojih naselbinah svoje lastne šole, kjer mladino izobrazujejo v poštenem katoliškem duhu? Ali jih imenujete zato, ker vam nočejo nasediti na limanice in vrjeti vašemu umazanemu blufanju?

Ali vi imenujete katoliške Slovence zakrinkane nasprotnike delavcev zato, ker se zavzemajo za geslo ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe in ker širijo medsebojno krščansko ljubezen med seboj? Ali zato, ker nočejo nasediti vaši nizkotni hujskariji, v kateri ščuvate razred na razred.

Eno ali drugo je! In če ste taki resnicoljubi, kot se vedno kažete v svojih belih ovčjih oblacilih, tedaj odgovorite nam! na te vprašanja!

Pa navedli so še druge dokaze, po znanem potvarjalskem patentu: pomagaj si kakor veš, samo da iz zagate prideš!

Nikdar še nismo trdili, da ni v nobeni stranki najti kakih slabih posameznih figur. Ljudje so pač ljudje in tudi najboljši lahko zabrede v skušnjave in na kriva pota. Toda trdimo pa vedno in to odločno ono zasigurno resnico, ki živi od pamtveka in bo živela v veke vekov, da daje Krščanstvo edino resno konkretno podlago človeku s svojimi pravičnimi nauki za življenje. Prva in najprimitivnejša načela Krščanstva sta resnica in pravica. Zato tudi, kamor posijejo žarki krščanskih načel se poskrijejo vsi taki njegovi sovražniki, kakor črvički v svoje luknjice.

Vi navajate neke trditve, za katere pa nimate konkretnih dokazov. Kar pišete o klerikalizmu je sama laž, ki ste ji lawndalski škribantje zvlili iz trte in servirali svojim bravcem. Ampak slaba je ta vaša žurnalistična postrežba. Za tak "service" se vam vsak resnicoljuben človek lepo zahvaljuje. Jaz vas razumem. Obkleli ste volka zopet v ovčje oblacilo in ga poslali med svet, da bi prepričali bravece, češ, ne jaz, ampak tam le je volk na katoliški strani. Ampak "gospodje" bodite "potroštani," časi, ko se je dalo Slovence v Ameriki tako le farbat, kakor jih poskušate vi, so minuli. Morda je še kje kak norček, ki bo vam prikimal pijan kje za kako mizo, a trezni in pametni ljudje vas obsojajo. Obsojajo vas, ker vas morajo obsojati, ker vas vidijo, kako hinavsko potvarjate, kako hinavsko napeljujete vodo na svoj mlin. Da je to res imamo še več dokazov!

Vi očitane rimsko katoliški cerkvi inkvizicijo in druge take dogodke, katere so razni njeni sovražniki povečali na milijonkrat. Dobro! Ali ste pa vi pri tem zlati Angelji??? Prepričajmo se! Ali veste, da je zahtevalo nesrečno rdeče Jakobinstvo na sto- in tisočkrat krvavih nedolžnih žrtvah na Francoskem, ko so dobili ljudje vašega duha oblast v roke? — Ali morete morda utajiti, da niso ljudje vašega duha na Ruskem pomorili nedolžnih vernikov več, kakor je cela svetovna vojna vojakov pomorila na vseh bojiščih v Evropi in Aziji? — Trockij in Lenin sta vendar vaša odrešenika vašega socializma in njenega spakedanega deteta komunizma. In te dva sta mesarila nedolžne žrtve, kakor bi jih ne niti najkrvoločnejša zver ne! Nobeno masakriranje ne med belimi narodi ne med kanibali se ne more meriti s tem, kar so vaši bratci izvedli nad nedolžnimi Rusi, kateri so povelični analfabeti in katerih se jim ni bilo bati kakega maščevanja. Ampak kot najkrvoločnejše zveri, so se hotele napasti ob goriki krvi, ki je tekla iz poštenih priprostih ruskih src. Ali morda mislite, da je ljudstvo že to pozabilo? Ha, motite se!

Krščanstvo in rimska katoliška cerkev ni nikdar hodila pod kako krinko, nikdar se ni ogrinjala s sleparskimi plašči, kakor delate to vi. Krščanstvo reprezentira resnico in pravico, in kot takemu ni treba krink ne sleparskih plaščev. Kajti, kakor hitro bi le pičico bilo resnice na tem, kar mu podtikajo njegovi sovražniki, bi Krščanstvo zgrabilo pravico zastopati ti dve najdražji svetinji resnico in pravico.

Poglejmo tudi na razmere Ameriških Slovencev. Zakaj Lawndalčanje in njih listi počenjajo take stvari proti našemu listu Edinosti, proti katoliški duhovščini in cerkvam. Zakaj pravim?! — Samo zato, ker list Edinost je odločen katoliški list, ker si je nadel nalogo, kazati Ameriškim Slovincem resnico,

in tako koršna je. Duhovnike napadajo samo zato, ker ljudi v cerkvah podučujejo kaj je prav in kaj ni.

Ko bi bil list Edinost lepo tiho, da bi take ne take črhnil, pa naj bi socialisti delali kar bi hoteli, bi bilo vse allright, še hvalili bi nas. Ampak tega ne bo! List Edinost je katoliški list, ki je zapisal na svoj prapor ob ustanovitvi: Za resnico in pravico v boj — od boja do zmage! Molččega katoliškega lista je boljše da ga ni. Vsak katoliški list je poklican, da vrši svojo nalogo, da kaže ljudstvu cesto resnice in da neprestano čuva, kaj, sovražnik namerava v svojem taboru!

Lawndalska gospoda dela proti nam dalje zato, ker ve, da dokler bo stal list Edinost na braniku Ameriških Slovencev, da ne bo mogoče več voditi kakih milijonskih kampanj. Ne bo mogoče več tako slepariti, kakor se je dosedaj ubogega slovenskega trpina po naselbinah. Kajti, odkar berejo Slovenci po Ameriki Edinost je že precej drugačni duh tudi med onimi člani, katere ta gospoda še strahuje s svojim absolutizmom. Tudi to je pribito!

Kakšni so pa ti Lawndalski "gospodje" sami? Tako radi očitajo duhovnikom in cerkvam, da samo kolektajo, a od sebe pa ne pokažejo robenega ficka. Ali je to res? Poglejmo.

Pisec teh vrstic je že štirinajst let v Ameriki. Bil v svetovni vojni. In tekem tega časa lahko rečem, da kadarkoli se je šlo za koristno stvar ali resnično potrebno dobrodelje, so bili naši duhovniki vedno prvi na listi in tudi največ prispevali. Ja zlodja, bo rekel marsikdo, kako pa, da jih potem "gospoda" na Lawndale napada. Zakaj? vprašaj dragi bravec? Zato, ker duhovniki so predstavniki katoliške misli v Ameriki med Slovence. "Udarili bomo pastirja in razkropile se bodo ovce," si mislijo na Lawndale. Zato pa toliko laži, toliko zavijanja čez duhovnike.

Kaj pa gospoda na Lawndale je tudi taka? — Hm, poglejmo. Miljonski fond je nabrala. Ali ni narodu obljubovala, da bo šlo za odrešenje Primorskih zaslužjenih bratov? Ali niso tudi rekli, da bo šel denar tudi za ruvežev v starem kraju? Ali niso rekli, da se bo denar porabil zato, da bo jugoslovansko ljudstvo dobilo republiko? Pa so naredili tako? Poglejmo. Njih tedanji misija Kristan je kot se je poročalo nesel več tisoč v stari kraj, kjer so kupili s pomočjo tistega denarja neko tiskarno v Ljubljani, kjer bodo tiskali protiverske liste in izdajali protiverske publikacije, da bi z njimi izdrli Slovenskemu narodu verski značaj iz srca. Ostalo svoto so nekako delili. Prokletarec, se je poročalo je dobil tri tisoč dolarjev. Kje je ostanek se zadnje čase nič ne pojasni.

Pa to še ni vse. Dokazati hočemo, kakšni so ti ljudje do slovenskega delavca trpina!

Kdo se ne spominja ubogih naših premogarjev, ki so stradali in trpeli pod kapitalističnim pritiskom tekem lanske stavke? Je te ruveže kdo videl med "gospodo" na Lawndale? Imeli so okoli 18 tisoč kot se je tedaj slišalo v milijonskem fondu. Pa veste, da so vsi glasovali skoro do zadnjega, da se naj SLOVENSKIM PREMOGARJEM ZA PODPORO NIČ NE DA?! In ti ljudje sedaj pridejo in očitajo duhovnikom in cerkvam skupščino pri dobrodelju, itd.?! Ali ni to klevetstvo?

Ni nas sram ponovno povdariti, da je bil list EDINOST prvi, ki je ponesel prošnjo med svoje naročnike in z njo potkal na slovenska srca, za pomoč SLOVENSKIM STAVKUJOČIM PREMOGARJEM. Mi smo se čutili dolžne trpinom pomagati, ker oni nam pomagajo in vzdržujejo naš list. In bodi tudi povedano, da so bili tudi duhovniki med tistimi, ki so pomagali pri temu skladu.

Dragi bravci, pogledjte te ljudi sedaj. S takimi zavijanji prihajajo potem na dan, misleč, saj je že vse pozabljeno, sedaj zopet lahko farbamo, da smo delavski prijatelji, itd. Prašam te dragi bravec, imaš ti take ljudi za delavske prijatelje? Jih moraš imeti vzlic temu, kar so storili proti tebi? Trdo glavo in dober želodec imaš, če jih moreš imeti!

Mi pa ponovno povdarjamo, vsem svojim prijateljem in somišljenikom. Na delo ta mesec za list Edinost! Napad od lawndalskih sleparjev je najboljši dokaz, da smo na pravi poti. Strah jih je, ker mi postajamo večji in močnejši sleherni dan. Vidijo, da se ne bo dalo več tako slepariti kot se je dosedaj. Vse poskušajo, da bi ta naš napredek zavrl. A zastoj je! Slovenski delavec ni več slep — spregledal je! Da bo pa še bolje spregledal je naša dolžnost, da napremo ta mesec vse svoje sile za agitacijo za katoliški tisk. Ne mirujmo prej dokler Edinost ne postane dnevnik!

Mi pa obljubujemo ponovno: Še krepkeje bomo stali na braniku resnice in pravice. In dokler bo list Edinost izhajal bo gledal, da bo imela resnica pravo mesto med slovenske delavce v Ameriki. Nič več ga ne boste sleparili? Za delavstvo in z delavstvom bomo vodili boj za resnico in pravico in za socialno pravičnost zatiranega delavstva!

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Chisholm, Minn.

Dragi g. urednik: — Ne vem, če vsi Slovenci spe spanje pravičnega na Mesaba Range, ker ni videti iz tukajšnjih naselbin nobenega dopisa. V zadnjič sem dejal, zdaj bom pa počakal en čas, se naj kateri drugi oglasi, kaj bom vedno jaz poročal. A nobenega ni. Pa ne veste g. urednik, bero pa radi, če je kaj iz naselbine, a da bi pisali zato jih pa ni za dobiti.

Te dni se je dogodila tu avtomobilska nesreča na Chisholm-Hibbing highway ali po naši cesti. Rojak John Rotar iz Kittzavilla je zadel v neki avtomobil, ki ga je vozil neki Emil Wuorio. Zadela sta skupaj s tako silo, da sti se obe mašini prevrnili. K sreči se ni nobeden nevarno poškodoval.

Polica, ki pazi na promet je rojaka Rotarja zaprl, ker je bil malo korajžen od pijače. Na mestnem sodišču je potem priznal in je bil obsojen za 60 dni

za delo na farmi.

Pri avtomobilih je treba človeku biti vedno previden. Najmanjša stvarca, človeka lahko povede v smrt, ali pa da se nevarno ponesreči za vse življenje. Nekateri pa podijo svoje avtoje tjavendan, nemenec se, kaj je pred njimi. Koliko se jih v današnjih dneh smrtno ponesreči samo zato ker niso previdni.

V tukajšnjem sosednem Balkanu je umrl družini Mr. Louis Pogorelec sedemletni sinček James. Zbolel je pred par dnevi za pljučnico, ki ga je naglo spravila s sveta. Pokopan je bil iz naše slovenske cerkve. Pogrebne obrede je opravil naš preč. g. župnik Rev. J. E. Schiffrer. Pogreba se je vdeležilo več sorodnikov in prijateljev omenjene družine. Žaljujoči družini Pogorelečevi izrekam sožalje. Malemu Jamesu pa obilo veselja gor nad zvezdami, kjer ni ne gorja ne solz!

Na zahvalni dan je vprizorilo

tukajšno dramatično dr. Triglav igro "Rodoljub iz Amerike", katero so naši igralci jako dobro izvršili. Igralci so pokazali, da imajo za to poklicane talente. Zlasti g. J. Sterle, ki je igral vlogo župana, je izborno rešil svojo vlogo prav tako tudi vsi ostali igralci. Hvala jim za tako krasno prireditev, kajti gotovo je, da so imeli mnogo truda, da so se igrano naučili in po potem vprizorili. Želimo, da nas zopet kmalu povabite na kakšno igro in nas zopet iznenadite, kakor ste to pot s svojim tako izbornim nastopom.

O delavskih razmerah ni nič za poročati, ker ni posebne spremembe.

S zanimanjem sem tudi čital zadnje dni v glasilu, da je clevelandsko društvo sv. Vida št. 25, KSKJ. pristopilo h centralizaciji. Prav tako sem slišal tudi o Barbertonskih družinih. Čast vsem družinam, ki prihajajo v bratški centralni tabor. Kajti šele sedaj bomo pravi bratje. Obenem pa apeliramo tudi na vsa druga društva, da pridejo v ta centralni tabor naše dične organizacije KSKJ.

Moj dopis se je že zavlekel in prosim vas g. urednik da imate z njim malo usmiljenja. Pozdravljam vse Slovence širom Amerike listu Edinosti pa želim v tej kampanji, da bi dobil vsaj dva tisoč novih naročnikov za božične praznike. Rojaki agitirajte za ta lepi list!

Naročnik.

Forest City, Pa.

Sprejmite zopet par novic iz torbe vašega poročevalca. Zadnje dni sem se bil nekoliko zakasnil zakar mi naj forestciški sorojaki oprostite.

Dne 1. decembra v soboto večer smo imeli v tukajšnji High School Slovenci velik dan. Znanega Avgusta Danilova operna umetniška pevka je nastopila v High School Auditorium s svojim sinom Rudolfom in drugimi njenimi opernimi sopevci. Reči se mora, da je ga. Danilova resnično velika umetnica v petju. Da smo jo imeli čast slišati gre zasluga pevskemu društvu Naprej, ki je znamenito pevko povabil v naselbino za nastop. Take zabave še nismo imeli zlepa. Je res nekaj kar se ne sliši pri kakih navadnih drugih zabavah.

Po severnem delu države New York je zadnje dni padal sneg. Železniški vozi, ki so dospeli iz Albany, N. Y. so bili pokriti vsi s snegom.

Letošnjo jesen so za Zahvalni dan silno podražili purane. Plačevati smo jih morali po 65c. funt živo vago. Zaklane pa in oskubene pa 75c. funt. Ta cena je bila vsekakor precej pretirana. Pa tudi pri drugih stvarih druginja vedno raste. Delavci pa imamo vedno eno in isto plačo.

Te dni je umrl v tukajšnjem bližnjem mestecu Honesdale ugledni trgovec z lesom Mr. James Johns, ki je bil mnogim našim rojakom dobropoznan. Pokojni je bil vojak v civilni vojni in je bil ujet blizu Winchester v Virginiji. Star je bil 87 let. Mož je bil zelo spoštovan med tukajšnjimi državljani.

Prihodnjič zopet kaj več.
Poročevalec.

V Egiptu

so pri kopanju blizu neke cerkve našli posodo, v kateri so se nahajali neki papirji. Učenjaki so dognali, da je to prevod evangelija sv. Janeza in izvira iz 4. stoletja.

Delitev.

Oče je prinesel domov kolač in ga je hotel začeti jesti. Ko žena to vidi mu pravi: "Stari, daj, daj še meni en košček!"
Hči: "Meni tudi, ata!"
Sin: "Še meni ata!"
Nečak: "Name tudi ne pozabite!"
Oče: "Tu imate ves kolač, pa raj vi meni dajte košček!"

Prevelika ljubezen.

Marička je rekla svojemu fantu: "Oh, tako te ljubim, da bi te kar pojedla!"
Fant: "Potem te ne vzamem, ker pojedsti se pa še ne dam!"

Starokrajski listi imajo posebno rubriko, ki se glasi: "Razne tatvine," v tej rubriki objavljajo vsakovrstne tatvine. Prepričan sem, da se bo enkrat čitala notica: "V Narodu," "Jut," "Nap," je bilo v zadnjih štev. pokradnega mnogo žurnalističnega blaga. V takem slučaju mi ni treba posebej povdarjati, da se bodo vse oči, ki bodo čitale tako novice obrnile proti New Yorku. In če bo Zgago pri tem zgaga pekla, naj pripiše posledice sam sebi!

Naših rdečkarjev nič bolj ne razsrdi, kakor to, da ti vražji kongresniki dovolijo, da se otvori kongres z običajno molitvijo. Oh, kako nazadnjaki! Da to dovolijo v ameriškem kongresu, in to celo v dvajsetem stoletju! Ja, to bi jih človek počital, kaj očka Zavernik? Seveda! — Tole za šalo. Sedaj pa pogledjmo kdo so ti kongresniki in senatorji?

V kongresu in senatu je velika večina izkušenih advokatov, ki so obiskavali razne visoke šole in univerze. Ostali prihajajo iz raznovrstnih poklicov, toda do tri četrtnine in raje več je advokatov. To so možje, ki jih pošlje ljudstvo v kongres, da zastopajo tamkaj ljudi vsakega okraja. To so sami po večini najboljši inteligenti, ki niso naredili samo kake dve šole, potem pa padli na gimnazijskih stopnicah, kakor naši "gospodki" na Lawndale. In pogledjte te možje, vsi klonajo glave in molijo za duhovnikom, ki moli naprej v zbornici.

Pri nas med Slovenci pa vsaka pokvarjena študentska parala Molek, Zupancič, et al. zabavlja čez duhovnike in ob takih le slučajih dela nerodne opazke proti takim možem, ki so zbrani v kongresu, katerim niso vredni niti čevljev odvezati vsi skupaj z očancem Zafrnikom vred!

Ali si že pridobil (a) kakega novega naročnika za list Edinost? Poslušaj se prilike in lepih nagrad. Če si prijatelj (a) lista stori nekaj za tvoj list!

V Amsterdamskem listu "De Tyd" se čita o avstrijskih framazonih in socialdemokratih, da so v tesni zvezi vsi skupaj in vodijo boj proti krščanskim socialcem. Znani prostozidarski pisatelj Johann Ferch je največji framazon, a je obenem vodja nemškoavstrijskih socialdemokratov. Prav tak ptič je tudi Karl Leuthner. Na nekem predavanju dunajske framazonske lože, je Fréch odkrito povdaril, da framazoni ne koketirajo samo z socialdemokrati temveč z vsemi socialističnimi grupami. S tem je hotel povedati, da framazoni so z socialisti. Zakaj, si sodbo lahko naredi vsak. Socialisti so namreč zagrizeni sovražniki vere in krščanstva, prav taki so framazoni in logično temu so naravno zavezniki v boju proti veri in krščanstvu. Sovražnik si ustvarja enotno fronto. Kaj pa mi katoličani bomo pa mirno gledali k temu?

Senator Magnus Johnson je te dni dejal: "Vprašanje naših farmerjev, je vprašanje naše dežele; kajti propad poljedelstva je znamenje, da narod propada." Magnus je s tem stavkom veliko povedal. Filozofično je povedal, kaj je pričakovati od dežele, ki zapostavlja farmerja. In to se tiče ravno Zedinjenih držav!

DRUŽINSKA PRATIKA.

za prestopno leto 1924.
cena 15c.,
se dobi v zalogi knjigarne,
"EDINOST",
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

V NEDELJO POPOLDNE.

Piše Rev. J. C. Smoley.

TEDENSKI KOLEDAR

3. adv. — Jan. Krst. pričuje o Jezusu. Jan. 1.
 16. Nedelja — Evzebij, škof in muč.
 17. Ponedeljek — Lazar škof.
 18. Torek — Marijino Prič.
 19. Sreda — Kvat. Nemezij, muč.
 20. Četrtek — Kristjan, škof.
 21. Petek — Kvat. Zeno, muč.
 22. Sobota — Kvat. Tomaž, apost.

SMRT. — PRIPRAVA NA SMRT.

Pri vseh svojih delih, pravi sv. Duh, se spominjaj poslednjih reči, ki so vekomaj ne boš grešil (Ekt. v 11, 40).

Mi vemo, da so poslednje reči, katerih naj bi se vedno spominjali: smrt, sodba, pekel, nebesa.

Premišljajmo danes smrt! Mi ne vemo ure naše smrti, Bog nam tega ne pove, in sicer zato, da bi bili vedno v stanu milosti božje, kakor nas uči Gospod sam: Čujte in molite, ker ne veste, ne ure ne dneva!

1. Pripravljeni moramo biti na smrt, četudi smo mladi, ker človek lahko umre v svoji mladosti, kakor nas uči skrušenja.

Moramo biti pripravljani, ker umrjemo lahko nanaglo, in od naše smrti je odvisna naša večna sreča ali nesreča.

2. Bomo pa na smrt pripravljani, če bomo krščansko živeli.

Ne bo se nam treba bati smrti: kajti smrt pravega kristjana, pravičnega kristjana, je sladka in tolažljiva; smrt grešnika pa žalostna in grozna.

Če nevarno obolimo, se treba takoj pripraviti za smrt. Da to storimo, treba 1) takoj poklicati duhovno; 2) opraviti dobro spoved, oz. opraviti generalno spoved in 3) prejeti sv. popotnico, sv. poslednje olje in tudi popoln odpustek ob smrtni uri.

Ko smo prejeli te zakramente, moramo biti, in to se spodobi, da smo vsaj kratek čas sami za se, da nekoliko premišljujemo o važnem, odločilnem trenutku, ko bomo stopili pred svojega Sodnika.

Ko se pa smrt približa, naj sorodniki ali prijatelji umirajočega, molijo molitve za umirajočega, dajo naj umirajočemu v roko mrtvaško svečo.

Prosimo, prijatelji, pogosto za srečno zadnjo uro, molimo za srečo, da bomo imeli milost, prejeti sv. popotnico, priporočajmo se pogosto patronom za srečno zadnjo uro, sv. Jožefu in Mariji, da ne bomo umrli brez zakramentov za umirajočega.

APOLOGETIKA.

Pekel in božje usmiljenje: Bog je neskončno usmiljenje!

Mazilo velikega slovesa.
 Za obolele sklepe in mišice
 Zoper bolečine v prsih in hrbtu.
 Če spravi revmatizem vaše mišice v klopič.
 Za pomirjenje boleznih, skletičnih zbadljajev nevalgije.
 Za izpahke in odrgnenja.
 Zoper bolesti in boleline.
 Vdrgnite ga — prepodite bolečino.
 Imejte pri rokah steklenico — nikdar ne veste, kdaj jo boste rabili.
 35 in 70c. steklenica v lekarnah
F. AD. RICHTER & CO.
 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.
 Roiakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ
 IA, KLJUČAVNIC IN
 STEKLA.

Naiboliše delo, najnižje cene.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, vkladam stenski papir.

SPOMINI STAREGA SLOVENCA

Pruredil Josip Jurčič. (Konec.)

Bilo je 9. marca 1815. zvečer, ko pridem ves razcapan, truden in lačen domov. Kdo bi popisoval, kaj sem čutil, ko sem od daleč zagledal svojo rojstno hišo, ko sem videl kraj, kjer najdem zopet svoje ljube. Pa ni sreče brez nesreče, ne ene kupe veselja ne da Bog piti človeku na tem svetu, da mu je ne bi namešal s pelinom in grenkobo.

To sem tudi jaz moral skusiti in izvedeti. Našel sem namreč očeta — na smrtni postelji. Komaj so se me domači v prvem veselju nagledali in razstopili se od mene, vprašajo me, kje je Anton, moj brat, in zopet sem jim moral le žalostne reči naznanjati, da je najbrž zmrznil v moskovski deželi.

Namesto veselja je bil jok v hiši. Domači so jokali za Antonom jaz pa za očetom, kateri je le še mene čakal in poročila žalostne smrti svojega drugega sina, da je potem — umrl.

Sosedje so se zbirali okoli mene in poslušali moje pripovedi o strahovitih dogodkih, katerih sem doživel; najbolj pa me je vpraševal žalostni sosed Zupančič, ki je dva sina izgubil tam, moja pajdaša. Do pike sem mu moral povedati, kako je jima hudo šlo in kako sem ju na zadnje videl.

Dobil sem pozneje službo v Ljubljani pri vojnem komisarju Raharju, vendar že čez eno leto grem domov, potegnem do to in se oženim. Dobim dobro ženico in vzamem hišo pri cesti v najem, kupim vina na upanje in začnem krčmariti. Imel sem srečo. Začel sem bil tudi barantati z ježicami. Prvo leto sem imel 100 goldinarjev dobička in leto za letom mi je rasel kapital po sreči. V moji krčmi je bilo zmerom dosti ljudi. Prijel sem se tudi čebelarje in nobene kupčije nisem po nesreči začel.

Leta 1825. kupim lastno domačijo, sezidam lepo poslopje, ki me je stalo 3300 gold. gotovega denarja.

Imel sem sedem otrok. Ker sem se bil sam prepričal, kako dobro je, če človek kaj ve, dajal sem je v šolo vse do tretjega razreda. Eden je padel v Komornu kakor vojak, drugi so še živi in so tako in tako preskrbljeni.

Po smrti moje žene pa me je sreča pustila in zdaj stanujem v Stični, star, nadložen, nimam in ne morem drugega ko čebele komandirati, katere so mi na stare

dni skoro edino veselje. Ker rad o Ruskem in o Napoleonu pripovedujem, pravijo mi ljudje "Stari Ruski."

Mislil, da se težko dobi Slovenec take starosti ko jaz, da bi bil toliko prestal, če mi ne zamerite, da se pohvalim. Služil sem dva cesarja, dve jetništvi sem prestal, šest in trideset dežel prehodil, tristo sedem in osemdeset maršev premarširal, neizrečeno moskovsko zimo in lakoto prestal, trikrat sto tisoč tovarišev in svojega brata na Ruskem pustil na snegu, s sirovim živežem živl, od Kozakov ujet bil: po vsem tem mi je bil Bog srečo dal in šele zdaj me je malo degradiral. Imam samo deset krajerjev na dan.

Delati ne morem, hoditi ne morem, moč me je zapustila, naduha me duši. In kdo mi je te slabosti kriv? Kdo drugi, kakor ti Bonaparte Napoleon, moj strah, trepet cele Evrope, ki si me po svetu tiral in gonil, ki si milijone ljudi v Gospodovem vinogradu pomoril, praznike odpravil, papeža preganjal, kralje in oblastnike pod svoje noge spravil! Zato si pa plačilo dobil, da si na otoku Heleni segnil. Adieu au revoir! Kmalu, kmalu bo prišla bela smrt po me in vidi se morda v drugič tam, kjer bomo vsi enaki.

Ti pa, ljubi mladi Slovenec, če boš našel, da so moji spomini dolgočasni in pomanjkljivi, vedi, da sem je pisal v šest in sedemdeset letu svoje starosti, in dasiravno sem povedal vse le po vrhu in še veliko izpustil, pisal sem je eno celo zimo, ker moja roka je že okrona. Z Bogom!"

ŠIRITE LIST EDINOST

SLOVEČI UMETNIŠKI FOTOGRAFIST
Nemecek
 1439 W. 18th Street
 IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE!
 SVOJ POKLIC VRŠI ŽE 30-LETNO IZKUŠNJO!

Tel.: Roosevelt 8221.
L. STRITAR
 2018 W. 21st Place
 Dovaža premog — drva — prevažna pohoštvo in vse kar spada v to stroko.
 Vsem se najtopleje priporočam! Pokličite ga po telefonu!

TUDI NA ELY V MINNESOTO pride Miklavž

za letošnji Božič! In kje bo Miklavž dobil vse potrebne darove, igračke in drugo za naše malčke! — KJE? — Pri **SLOGAR BROS.** — Kjer imajo vse take stvari, ki se rabijo za okiňanje drevesc, imajo vsakovrstne igračke, kakršne koli hočete!

Kaj pa odraslim? NE BOSTE DALI LETOS NIKAKEGA DARU?

Sur da! Spodobiti se. Pridite in kupite za božični dar svojim dragim v naši trgovini, kjer imamo vsakovrstne oblačila in blago. Pri nas dobite krasne "nephis" lepo žido najboljše kvalitete, za moške vsakovrstne srajce volnene, kakor tudi praznične vsake vrste. Lepe ovratnike in drugo. Za gospodinje in dekleta smo dobili za božič posebne vrste raznotero manufakturno blago, cvirn vseh barv in kvalitet, kakor tudi pavlo za štrikanje.

V zalogo smo prejeli tudi nove "Puritan" plošče za gramofone. Božič je tukaj, vsak ima rad malo zabave pridite in kupite jih!

Naša grocerijska trgovina je za praznike založena z vsakovrstnim najboljšim blagom. Gospodinje bodo rabile za praznike marsikaj posebnega pridite k nam in dobili boste. Imamo tudi vsakovrstno meso in to po nižji ceni kot poleti.

ZA VSE SE VAM NAJTOPLEJE PRIPOROČAMO!

SLOGAR BROS.
 Največja slov. trgovina z Dry Goods
 ELY, MINN.

Pismo iz Dolenjske. (Nadaljevanje s 1. strani).
 podarski napredek in druge kmetovalce s svetom in zgledom potegnili za seboj.
 Dozdaj so v resnici avtonomni zastopi naše občine. One se tega tudi zavedajo, kar svedočiže županske zveze, ki so razširjene po vsej Sloveniji. Te marljivo zborujejo. Tako je v našem Rokodelskem Domu zborovala 12. novembra "Županska Zveza" za sodni okraj Novo mesto in Trebnje. V kakšni smeri se vrši posvetovanje, razvidite iz sprejetih resolucij, ki se glase:

Omenja se, da bode "Občinska uprava," ki je par let bila priloga "Domoljubu" zanaprej izhajala kot samostojen list, ki bo na razpolago vsem strankam, ki imajo slučajno občino v rokah. Da si pravic do šolstva, županstva ne dajo kratiti, zopet povdarjajo. Poslanec dr. Kulovec, ki zastopa posebno novomeški okraj, je med najagilnejšimi poslanci Jugoslovanskega kluba, kar posebno kaže v zadnjih mesecih pri razpravi proračuna v finančnem odseku narodne skupščine. Za univerzo, bolnice, obrtno šolstvo, zadružništvo, kmetijstvo je s svojim odločnim nastopom dosegel lepe vspehe ali vsaj prepričal "odpuščanje" slovenskih zahtev in potreb. Zato priznanje in zaupnico. Poslana dr. Kulovec, Pušenjak, Vesenjaj in Žebot v finančnem odseku vodijo neusmiljeno kritiko slabega finančnega gospodarstva. Oni poiščejo vse tajne niti po budžetnem labirintu in kažejo ministrom, kako krivično nastopajo proti Sloveniji. Uprav te dni se je konstatiralo, da sama Slovenija na raznih davkih plačuje ogromno svoto 6 milijard, a dobiva za to komaj drobtinice in to le vsled čuječnosti naših poslancev. Da "velesrbi" oziroma radikali nočejo priznati krivic, ki jih delajo "prečanom!" A o tem bi treba pisati poseben članek. Slovenci smo si ujedinjene vedno predstavljali kot enakopravno med tremi brati!

Sklepno naj še navedem dva smrtna slučaja. Dne 15. nov. je v Bršlinu umrl umirovljeni železniški uradnik Frank Šifrer, rodom Gorenjec iz Šmartna pri Kranju. Kar ga je posebno dičilo, je to, da je kot izboren pevec

basist celih 30 let iz lastnega nagiba poveljeval petje v kapteljski cerkvi. Manjkal ni tudi nobeno jutro ib šmarnicah meseca majnika. 22. novembra je bila zanj slovesna zadušnica v kapteljski cerkvi. Bog mu bodi plačnik! Omenimo še to, da je ob prevratu k njemu prišel na odmor njegov brat dr. Šifrer, ki je bil general-zdravnik v avstrijski vojski; a mu v tedanjih zmedah nobena vlada ni avstrijska ne jugoslovanska ni plačevala pokojnemu — tako je po povratku v Gradec kmalo umrl vsled pomanjkanja.

ZASTAVE
 bandera, regalije in zlate oznake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje
EMIL BACHMAN.
 2107 So. Hamlin Avenue.
 CHICAGO, ILL.

KOLEDARJI.

Bajgali! Takih stenskih koledarjev pa že še niste imeli: Mislite si kakšne slike imajo: Kranjska vas, Priprosta Ameriška hiša, Slovenec in Slovenka v Narodni noši, Ribničanke z rešeti, O pa kajše: Kranjski fantje z Balizem in Harmoniko! Ali ste kaj enakega že slišali? Da taki so Grdinovi koledarji za leto 1924. Slike nam je poslal slikar Ivan Tišler iz Vrhnike.

Pa, to še ni vse: Koledarji so zelo veliki, imajo 12 slik, so čisti in različni pa "Litografirani" kakoršnih še dosedaj nismo imeli! Kdo ne bi ljubil takega v svojem uradu ali pa v hiši. Naši odjemalci jih dobe zastoj, kdor pa ga želi poslati svojem, ali ga dobiti v druga mesta naj nam pošlje ali plača 35 centov, ali 3 za en dolar za komad s poštino, to leto stanejo več vas in nas, pri tem pa so mnogo boljji kakor so bili druga leta.

Naročila prejemam takoj, odjemalci jih dobe v sledečih prostorih, (ali pazite samo enega vsaka familija, nikar jemati jih za sebe potem pa pošiljati jih v stari kraj ako niste ga plačali) Dobite jih: Pri meni v stanovanju, v veliki prodajalni za pohoštvo 6019 St. Clair in v obeh podružnicah Collinwood in Nottingham. V Newburgu jih dobite v Narodnem domu. Pošljite naročila za vaše znanca v domovini, pa tudi za Vaše hiše in urade.

Pišite na:
Anton Grdina
 1053 East 62 St. Cleveland, Ohio.

STALNO DOBRO SLUŽBO
 dobi fant ali mož, ki mora biti več slovenskega in angleškega jezika. Rabi se ga pri upravnistvu in pri ekspediranju lista. Katerega veseli in se čuti zmožnega za to delo se naj zglašijo sebo ali pa pismeno na:
 Tiskovna družba Edinost
 1849 West 22nd Street
 CHICAGO, ILL.

Pozor! Pozor!
 Samo edina ALPENTINKTURA na svetu je za moške in ženske lase, od katere takoj prenehajo lasje odpadati in potem lasje in krasno rastejo. Velika steklenica stane \$3. —, srednja steklenica \$2. —, s poštino. Za vse drugo pišite po cenik, ga pošljem zastoj.
Jakob Wahčić
 1434 E. 92. Str.
 CLEVELAND, OHIO.

MATAJEV MATIJA

VESELA NOVELA.

Spisal
RADO MURNIK.

"E — kaj bi — znerok mi je, predaleč," je odgovarjal Matija nekako nerad. "Sploh me mika le malokam z doma. Slaba pota imamo okoli Telebanovega, komaj vozimo dva po njih. V Zaplano me pa ne bo izlepa več, hm!"

"Zakaj pa ne? Ali ni lepo tam in prijazno?"
"Je že, ampak Zaplanci so malopridni, vsi, posebno pa fant je in dekleta!" se je pritoževal Matija. "Dražijo me, kadar me le morejo. Nagajajo mi, da sem tako neumen, da bi se smilil sam sebi, če bi bil količkaj pameten!"

"To je pa res narobe, Matija!"
"Hudo narobe in krivično tudi! Ko sem bil o svetem Juriju tam, so mi zabavljali kar na lepem in me dolžili, da imam uro iz repe! Kaj praviš ti k temu? Uro iz repe!"

"Kdo bi si bil mislil, da so Zaplanci taki!"
"Taki so, taki in tako čeljustajo in me obirajo! Tako ne spametno čenčajo, njim se pa to zdi še celo imenitno in Bog ve kako lepo!"

Matija je segel v telovnikov žep, izvlekel svojo debelo uro in potrkal z njo po mizi.
"Le pogledj, Anka! Zlata ni, srebrna ni, ampak iz repe tudi ne, kaj bi se lagal! Vidiš Anka, ali je to repa, kaj? Ni to prava ura?"

"Kajpa, Matija, prava ura! Saj bi vam vrjela, čeprav mi je ne bi pokazali."
"Veseli me, da tako trdno zaupaš mojim besedam! Tudi tebi je povšeči, kajne?"

"Prav lepa urica je, res!"
"Malo takih! Iz najboljšega železa je! Pa tudi ne gre zmeraj kar tako v en dan! Včasih se tudi ustavi! Kadar sem jaz, njen gospodar, pri miru, počiva tudi ona, he he! Kadar se pa jaz premikam, gre tudi ona! Prav malo jo potrese ali krcnem, pa začne tikatakati na vse kriplje, he he! Takole mi je pokorna. Ej, in kako je šele močna! Orehe bi lahko tolkel z njo, pa ji ne bi škodovalo prav nič! Vrjameš, he he? Taka je moja ura, vidiš? Take ure nima vsak butec! Kaj se smeješ, he he?"

Previdno je spravljal svoj dragocen zaklad in se zopet držal na kih. Anka se mu je smejala, da so ji podrtavali obramki.
"Vesela in pametna dekla si," je nadaljeval po kratkem prenehljaju. "Veselo srce — pol zdravja! Vselej sem dobre volje, kadar te vidim, he he! Zaplanke pa niso take — čemerne in pušte so vse! In samo pikajo me in obirajo in me devljejo v nič!"

"Zakaj se jim pa vendar daste?"
"E — za malo se mi že zdi, kadar mi skuhamo kakšno prav žaltavo! Pa — saj me ne boli nič, he he! Upira se mi, da bi jim odgovarjal. Saj vse skupaj ni ne v peto ne v šesto! Naj se malo polazejo pa počekajo in me obirajo za kratek čas!"

"Oh, prav imate, Matija! Nič ne marajte! Le modri bodite!"
"Na Telebanovem smo vsi tako modri," se je veličal in se preudarno prijel za debeli nos. "Menda le zato nam je svet tako grdo nevoščljiv in se tako zarobljeno norčuje z nami. V Zaplani me zdelava in zbada posebno rada tista stara punčara, ki tako prekasto gleda, tista kačepična Jera Kisovajeva!"

"Kaj vam je pa vendar storila žalega?"

"Venomer trobuza, da ne bi vzela ona mene, in če bi imel zlat nos pa srebrna ušesa! Ošabnica taka, prešerna! Kakor bi se ji bil kdaj ponujal!"

"Pa je res onegava!"
"Iz jeze klepeta, tako, iz same jeze, ker ji pravim: teta! To ji je hudo čez voljo, frfri neumni. Oh, Jere ne maram dosti in malo ne, nak, nak, te ogavnate babele ne maram jaz že ne, jaz, Matajev Matija! In če bi imela poln predpasnik zlata, ne! In če bi me prosila na kolenih, ne in ne! Za nič vem kaj ne! — Kajpada, Anka, ti si ves drugačen deklíč . . ."

Spodil je muhe iz kozarca, si natočil in izpil. Nato jo je vprašal počasi: "Kaj pa, Anka, ali bi se kaj rada omožila?"
"Oh, se mi še nič ne mudi," je odgovarjala malomarno.
"Prihodnji predpust, no, kaj?"

"Da te vendar, kaj mi boste nagajali!"
"O pustu so zrele neveste, o postu pa preste!" je modroval Matija in poizkušal namežikavati dekletu, ki je pa gledalo le na šivanje.

"Ne znate slabo, Matija!"
"Vidiš, Anka, jaz bi se precej oženil, primaruha!" je viknil naenkrat. "Dvajset let bo že tega, kar sem bil pri naboru, pa še nimam nobene žene! Kaj?"

"To je pa res nerodno."
"Pa še hudo nerodno je! Človek brez žene, hiša brez stene."
"Ste pač preizbirčni, da še vedno samujete?"
"Kočljiv sem res nekoliko, vsake ne bi maral. Prebogate nočem. Kdor denarje priženi, svojo voljo zaženi. Nevesta bogata je rada rogata!"

"I, kje ste se pa že naučili takih, Matija?"
"Od Andraža Hudopiska, saj ga menda poznate? Ta gorjačar ve več kakor devet starih dohtarjev. Taka je le . . . Revice pa tudi nočem. Ampak . . ."

Sklonil je glavo in sramežljivo pogledal predse. Ona ga je motrila skrivoma in se smehljala.
"Lepo je na Telebanovem, Anka!" je izpregovoril zopet in dvignil glavo. "Čisto v hribih smo, popolnoma sami zase! Hišico imam čedno, pa vrt, pa kravo in malo gozda pa njive tudi. Krompirja je zmeraj na Matajevini, dobrega krompirja toliko, da bi ga lahko dajal še na posodo! Enkrat jem gorkega, drugokrat mrzlega, danes v oblicah, jutri okisanega, vsak dan drugače. Pa tudi ajdovih žgancev ne pogrešam pa dobrega sira. In brinovca imam tudi doma, brinovca dosti! Kuham si ga pa sam, kakor so me naučili moj rajni oča, Bog jim daj dobro!"

"Potemtakem se imate res kaj dobro, Matija! Na prebitek imate vsega najboljšega!"
"Oh, Anka, včasih sem tako lepo sit. Kadar se naveličam dela, grem pa spat. Tako živim prav zložno, čast in hvala Bogu! Oče so zapustili malodane vse meni, no, moji starejši sestri Špeli pa vendar tudi nekaj. Saj Špeluza tudi ni potrebovala toliko. Vzela je ljubljanskega škrica, še ne poznam ga ne; vem le toliko, da se piše za Krajana in da prodaja kramo v Ljubljani."

NEKAJ ZA NAŠE ODRE.

Prejeli smo iz starega kraja knjigo Kupleti in pesmi. Omenjeno knjigo je uredil nadučitelj Fran Silvester. Izdala in založila Narodna tiskarna v Gorici. Knjiga je jako zanimive vsebine, razdeljena je v štiri dele, prvi del obsega Komično-satirične speve. Krojač in čevljar, komičen dvospev. Liberal. Župan. Mizar. Narobe svet. Piskrovez. Dimnikar. Smolar. Knajpov kuplet. Kavariča. Vipavska noletnica. Drugi del, dve smešni igri, Botra nerga, burka v enem dejanju. Natakak veseloigra v enem dejanju. Tretji del. Domo-

ljubne pesmi in druge, priporočljive za razne deklamacije. Četrty del. Napevi h kupletom. To so uglasbeni vsi zgoraj omenjeni komično satirični spevi, od naših najboljših skladateljev, Ant. Foerster, Ferjančič, Pogacnik, Premrl in A. Dekleva.

Priporočamo knjigo vsem dramatičnim slovenskim odrom. Prepričani smo, da bo omenjena knjiga režiserjem dostikrat pomagala iz zadrege pri sestavi programov. Cena 75c. Dobi se v

knjigarni Edinost
1849 — West 22nd Street.
CHICAGO, ILL.

ŠIRITE LIST EDINOST

KAMPANJA ZA NOVE NAROČNIKE.

List Edinost začne s 1. januarjem 1924 izhajati redno po štirikrat na teden. Sedanjim trem izdajam smo se namenili dodati posebno nedeljsko številko. Težko smo se odločili, ker smo se komaj pririnjili, da se list zdrži in to bolj revno pri trikratni izdaji. Toda neprestane prošnje naših dragih naročnikov, prijateljev in dobrotnikov ne moremo prezreti. Ti so se lista tako navadili, da bi ga najrajše čitali vsak dan, ko bi le bilo to mogoče. Zato smo se pri vsej svoji skromnosti odločili povečati izdajanje našega lista za eno izdajo na teden. List bo izhajal drugo leto štirikrat na teden.

Toda povedati pa moramo vsem cenjenim naročnikom in prijateljem lista, da za štirikratno izdajanje na teden potrebuje list več naročnikov, kakor jih ima sedaj. Zato se mi tem potom obračam z obratno prošnjo na vse cenjene naročnike, prijatelje in naše dobrotnike, da ta mesec pridno agitirajo za list Edinost. Pridobivajte mu novih naročnikov, da bo list mogoče vzdržati pri štirikratni izdaji na teden.

Mi nudimo ta mesec posebno prilžnost vsem, ki si hočejo na list naročiti s tem, da damo list Edinost za celo prihodnje leto, kdor si ga naroči tekom meseca decembra za staro ceno \$3.00.

Po navem letu bo list stal \$4.00 na leto in za stari kraj \$4.75. Torej kdor si naroči list v tem mesecu si s tem prihrani cel dolar pri naročnini. To je izvanredna prilika za vse, ki si hočejo naročiti list za prihodnje leto.

Za marljive agitatorje, za katere smatramo ta mesec vsakega, ki se hoče potruditi za naš list in mu pridobiti kakega novega naročnika, smo določili posebno nagrado. — Vsakdo, ki nam pošlje tekom tega meseca enega novega naročnika, bo prejel od nas za spomin na to kampanjo za naš list krasen, lepo poniklan takoiimenovani "VENUS" SVINČNIK, ki je lep in zelo pripraven za vsakogar. To bo nekaj spomin, ki bo Vas spominjal, kdaj ste agitirali za naš list.

Ta svinčnik dobi vsakdo za enega letoletnega novega naročnika.

Za one, ki bodo nam poslali tri nove letoletne naročnike smo poskrbeli posebno nagrado, lep "FOUNTAIN PEN", ki je prvovrstno pero in stane vsepovsod \$3.00. Ta pero bo Vas spominjal na agitacijo, ki ste jo vršili za katoliški list Edinost.

Self Filling Fountain Pen

Ta "Fountain Pen" dobi vsakdo, ki nam pošlje tri letoletne nove naročnike.

Vsak naš naročnik, prijatelj in dobrotnik je proščen, da stori ta mesec nekaj za svoj list Edinost. Vsakdo izmed naših naročnikov naj nosi spominek, če že ne "Fountain Pena," pa vsaj lepi spominski svinčnik na svojih prsih. Za ženske in dekleta imamo "Fountain pene" posebne vrste, ki se nosijo na lepi verižici.

Vi dajte listu Edinosti nove naročnike za božično darilo, mi pa bomo Vam dali lep spominek zato, kot božično darilo.

Rojaki vsi od prvega do zadnjega na noge za katoliški list Edinost!

ROJAKI V FOREST CITY IN OKOLICI

Se priporočamo pri nakupu razne železnine in kuhinjsko pohištvo, pri nas dobite vsakovrstne barve in varniše in drugo orodje, ki se potrebuje pri barvanju, razne kotle in drugo posodo za kuho, vsakovrstno orodje za rokodelce. Imamo največjo zalogo te vrste v mestu. Prodajamo po najnižjih cenah, ki je mogoče. Delamo tudi vsakovrstno plumbersko in kleparsko delo.

Priporočamo se za obilen obisk.

BENJ. EICHHOLZER

Trgovec z vsakovrstno železnino

527 — Main Str.

Forest City, Pa.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

se priporoča za nakup MOŠKE IN OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKI in ceno

POZOR!

KNJIGE DRUŽBE SV. MOHORJA so dospele.

Udje jih dobijo prihodnje dni.

Kdor jih še želi, jih lahko takoj dobi. Iztis z vezanim molitvenikom stane \$1.30, brez molitvenika \$1.00. Takoj se sprejema tudi udnina za leto 1925. Udnina je \$1.00, z vezanim molitvenikom \$1.45. Obrnite se na zastopnika Družbe sv. Mohorja.

REV. J. M. TRUNK,
P. O. Berwick, North Dakota.

Kaj boš dala prijateljici za božične praznike?

Hm, težko je uganiti kaj ne. Ampak z nobeno stvarjo se ji ne boš prikupila bolj, kakor če ji podariš krasno KNJIGO

Slovenska kuharica

ki je najboljša knjiga te vrste. Vsebuje 670 strani in okoli sto slik, ki kažejo razne priprave v kuhanju. Kupite jo za svojo prijateljico stane samo \$4.00. Pišite še danes po njo, da jo dobite predno zaloga poide.

KNJIGARNA EDINOST

1849 — West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Slovenska Laundrija v Chicago.

Slovenskim družinam v naselbini naznanjam, da obratujem lastno pralnico, kjer peremo vsakovrstno perilo. — Delo dobro in za vsakogar zadovoljivo. — Kadar koli imate kako perilo za pranje pokličite nas po telefonu, da pridemo po perilo na Vaš dom. Perilo Vam pripeljemo, ko ga operemo zopet nazaj na Vaš dom.

Kadarkoli imate kako perilo nepozabite na lastno slovensko pralnico!

Park View Wet Wash Laundry Co.
ŠTEFAN HORVATH, lastnik.

1501 — So. California Ave.

Tel.: Rockwell 1230.